

Ülkemizde Su Ürünlerinin Durumu

Su Ürünlerinin Önemi

- Halkın protein ihtiyacının karşılanmasında ve gıda güvenliğinin temininde,
- İstihdam oluşturmada,
- Makro ve mikro düzeyde ülke ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır.

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ

Dünyada Su Ürünleri

- ✓ Dünya su ürünleri üretimi, 2016 yılında 90,9 milyon tonu avcılık (%53,19), 80 milyon tonu yetiştiricilikten (%46,81) olmak üzere toplam 170,9 milyon ton olmuştur.
- ✓ Su ürünleri yetiştiriciliği, Dünyada, son 10 yılda, en hızlı büyüyen gıda üretim sektörüdür (FAO).
- ✓ Yapılan istatistiki araştırmalara göre; 2030 yılına kadar, Dünya su ürünleri yetiştiricilik ve avcılık üretimi eşitlenecektir.

Ülkemiz Su Ürünlerinin Dünya ve AB Ülkeleri Arasındaki Yeri

Türkiye'nin Dünya Su Ürünleri Üretimindeki Yeri

	Deniz Avcılığında	İçsu Avcılığında	Yetiştiricilikte	Toplam Üretimde
2010	28. sırada	30. sırada	24. sırada	31. sırada
2011	29. sırada	32. sırada	23. sırada	32. sırada
2012	36. sırada	35. sırada	22. sırada	31. sırada
2013	38. sırada	35. sırada	21. sırada	34. sırada
2014	43. sırada	37. sırada	22. sırada	39. sırada
2015	36. sırada	42. sırada	22. sırada	33. sırada
2016	41. sırada	34. sırada	21. sırada	37. sırada

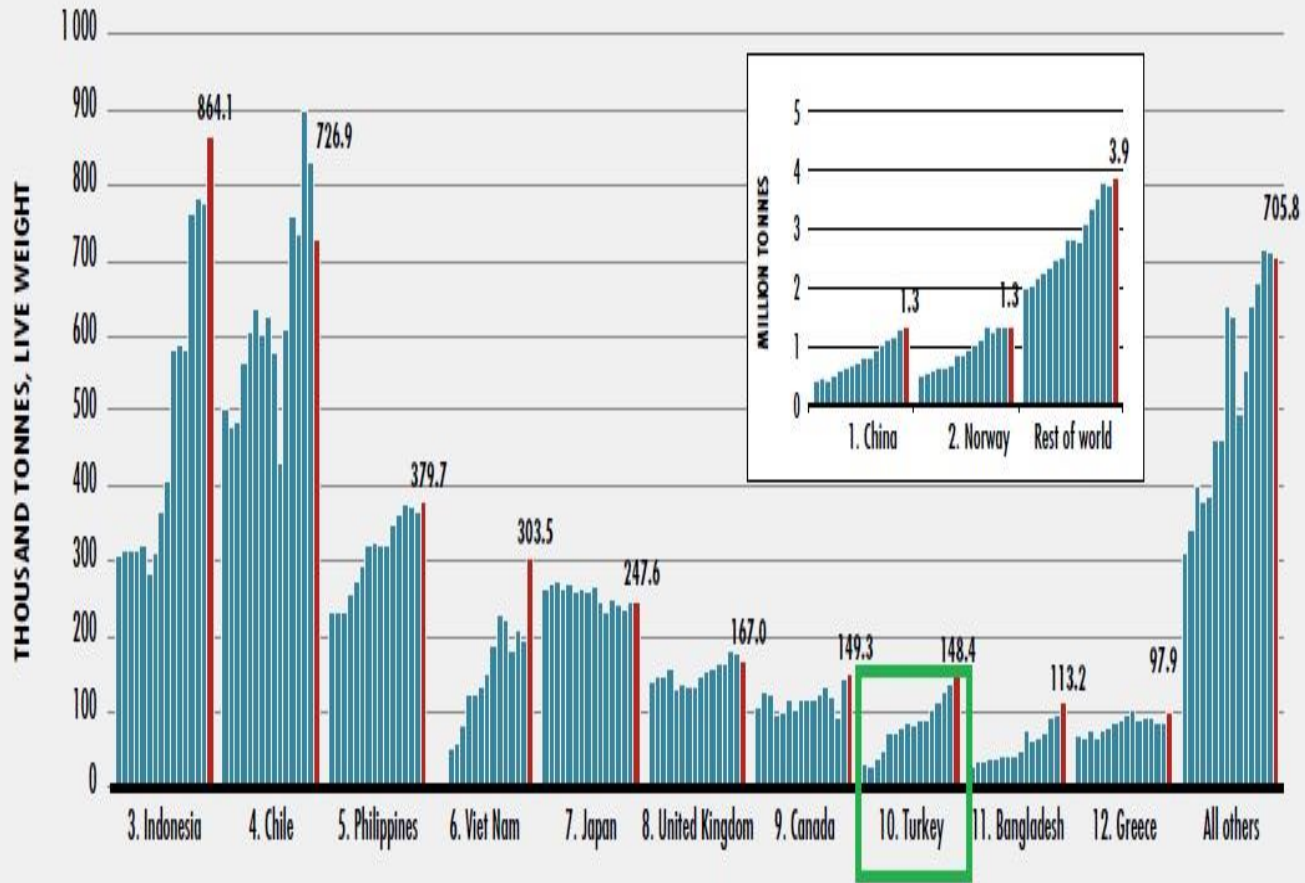
Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkeleri (28 Ülke) Su Ürünleri Üretimindeki Yeri

	Deniz Avcılığında	İçsu Avcılığında	Yetiştiricilikte	Toplam Üretim
2010	4. sırada	1. sırada	4. sırada	5. sırada
2011	4. sırada	1. sırada	3. sırada	4. sırada
2012	5. sırada	1. sırada	2. sırada	3. sırada
2013	5. sırada	1. sırada	1. sırada	5. sırada
2014	7. sırada	1. sırada	2. sırada	5. sırada
2015	5. sırada	1. sırada	2. sırada	5. sırada
2016	6. sırada	1. sırada	2. sırada	5. sırada

Ülkemiz Su Ürünlerinin Dünya ve AB Ülkeleri Arasındaki Yeri

FAO tarafından 2018 yılında hazırlanan raporda Ülkemiz, 2016 yılında dünyada **deniz balıkları yetiştiriciliğinde** ilk 10 ülke arasında yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ

Su Ürünleri Üretimi

Türkiye Su Ürünleri Üretim Alanları

Kaynak	Sayı	Alan (ha)
Deniz	4	24.607.200
Doğal Göl	200	906.118
Baraj Gölü	318	499.000
Gölet	1 300	35.000
TOPLAM		26.047.318

- Kıyı Uzunluğu; 8 333 km
- Toplam 33 Nehir; 177.714 km

Yetiştiricilik Tesislerimiz

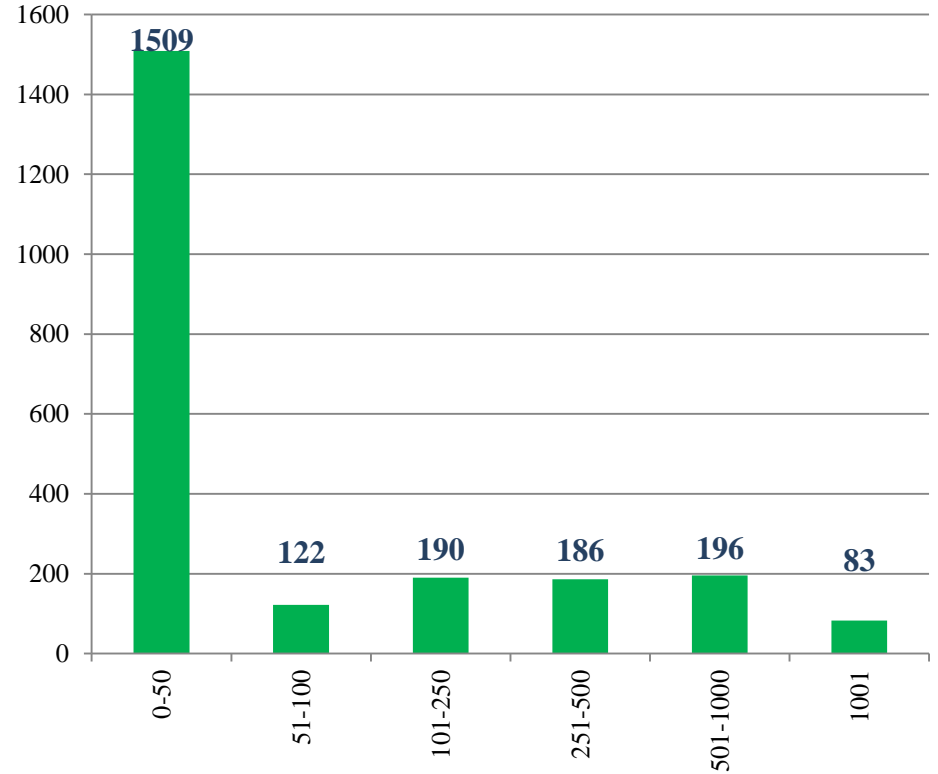
Türkiye'de Faaliyet Gösteren Yetiştiricilik Tesisleri

Yetiştiricilik Tesisi Sayısı (2018)

Tesis Tipi	Tesis Sayısı
İçsu	1.860
Deniz	426
TOPLAM	2.286

Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesislerinin Kapasitelerine Göre Dağılımı

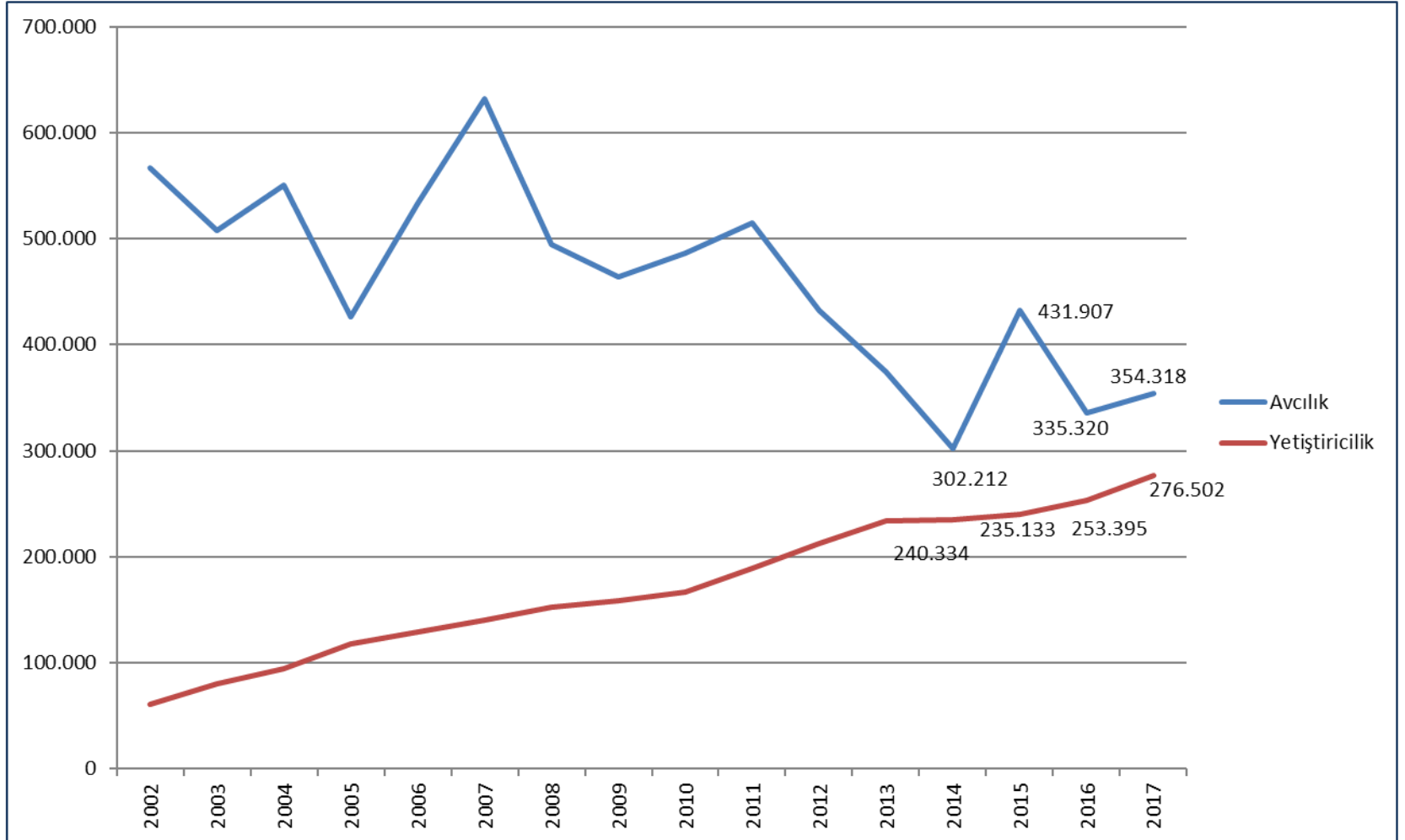

Ülkemiz Su Ürünleri Üretimi ve Tüketimi

Yıllar	Avcılık (ton)		Yetiştiricilik (ton)		TOPLAM ÜRETİM (ton)	İç Tüketim (ton)	Kişi Başına Tüketim (kg)
	Deniz	İç su	Deniz	İçsu			
2002	522.744	43.938	26.868	34.297	627.847	466.289	6,7
2003	463.074	44.698	39.726	40.217	587.715	470.131	6,7
2004	504.897	45.585	49.895	44.115	644.492	555.859	7,8
2005	380.381	46.115	69.673	48.604	544.773	520.985	7,2
2006	488.966	44.082	72.249	56.694	662.103	597.738	8,1
2007	589.129	43.321	80.840	59.033	772.323	604.695	8,6
2008	453.113	41.011	85.629	66.557	646.310	555.275	7,8
2009	425.275	39.187	82.481	76.248	623.191	545.597	7,6
2010	445.680	40.259	88.573	78.568	653.080	505.059	6,9
2011	477.658	37.097	88.344	100.446	703.545	468.041	6,3
2012	396.322	36.120	100.853	111.557	644.852	532.347	7,1
2013	339.046	35.074	110.375	123.019	607.515	479.708	6,3
2014	266.078	36.134	126.894	108.239	537.345	420.361	5,5
2015	397.731	34.176	138.879	101.455	672.241	479.741	6,1
2016	301.464	33.856	151.794	101.601	588.715	426.085	5,4
2017	322.173	32.145	172.492	104.010	630.820	441.573	5,5

Ülkemizde Yıllara Göre Su Ürünleri Avcılığı ve Yetiştiriciliği Üretimi (Ton/Yıl)

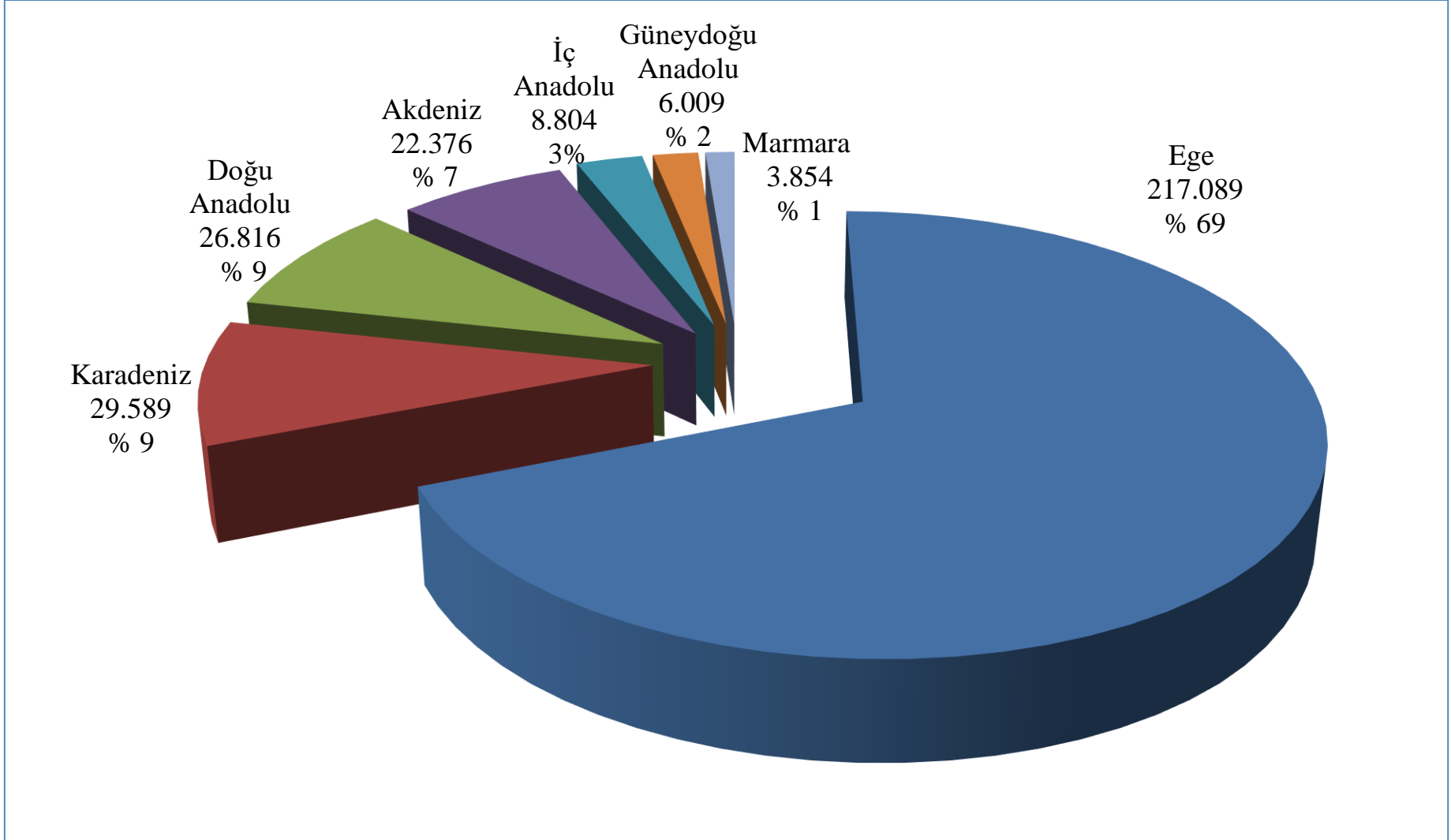

Ülkemiz Su Ürünleri Yetiştiriciliği Üretimi

Yıllar	Yetiştiricilik Üretimi				TOPLAM (ton)	Önceki Yıla Göre Artış (%)
	Deniz (ton)	Toplamdaki Payı (%)	İçsu (ton)	Toplamdaki Payı (%)		
2000	35.646	45,1	43.385	54,9	79.031	-
2001	29.730	44,2	37.514	55,8	67.244	-14,9
2002	26.868	43,9	34.297	56,1	61.165	-9,0
2003	39.726	49,7	40.217	50,3	79.943	30,7
2004	49.895	53,1	44.115	46,9	94.010	17,6
2005	69.673	58,9	48.604	41,1	118.277	25,8
2006	72.249	56,0	56.694	44,0	128.943	9,0
2007	80.840	57,8	59.033	42,2	139.873	8,5
2008	85.629	56,3	66.557	43,7	152.186	8,8
2009	82.481	52,0	76.248	48,0	158.729	4,3
2010	88.573	53,0	78.568	47,0	167.141	5,3
2011	88.344	46,8	100.446	53,2	188.790	13,0
2012	100.853	47,5	111.557	52,5	212.410	12,5
2013	110.375	47,3	123.018	52,7	233.393	9,8
2014	126.894	54,0	108.239	46,0	235.133	0,7
2015	138.879	57,8	101.455	42,2	240.334	2,2
2016	151.794	59,9	101.601	40,1	253.395	5,4
2017	172.492	62,4	104.010	37,6	276.502	9,1
2018	209.370	66,6	105.167	33,4	314.537	13,8

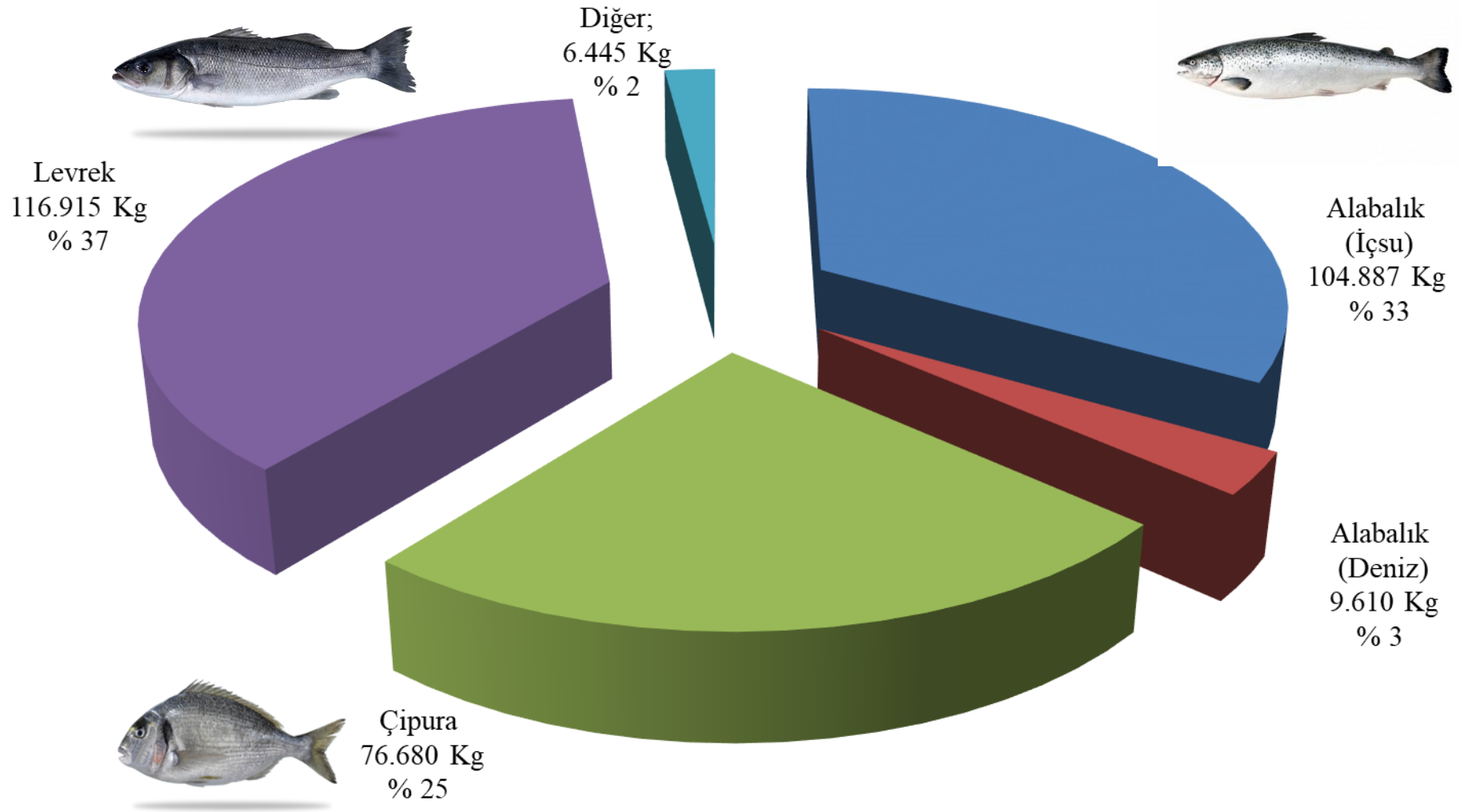

Bölgelere Göre Su Ürünleri Yetiştiricilik Üretimi Payı (2018)

Yetiştiricilik Yoluyla Elde Edilen Türlerin Üretim Miktarları (2018)

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Üretimindeki Gelişmeler (2002-2018)

TOPLAM ÜRETİM

2002	→	61 bin ton	}	ARTIŞ 416%
2018		315 bin ton		

ALABALIK (İçsu+ Deniz)

2002	→	34 bin ton	}	ARTIŞ 238%
2018		115 bin ton		

ÇİPURA

2002	→	12 bin ton	}	ARTIŞ 542%
2018		77 bin ton		

LEVREK

2002	→	14 bin ton	}	ARTIŞ 736%
2018		117 bin ton		

YETİŞTİRİCİLİK TESİSLERİ

Tesis Sayısı

2002	→	1.245 adet	}	ARTIŞ 84%
2018		2.286 adet		

Kapasite

2002	→	50 bin ton	}	ARTIŞ 874%
2018		487 bin ton		

TÜRKİYE SU ÜRÜNLERİ İHRACATI

İhracat

Yıllara Göre Su Ürünleri İhracat ve İthalat Miktarları

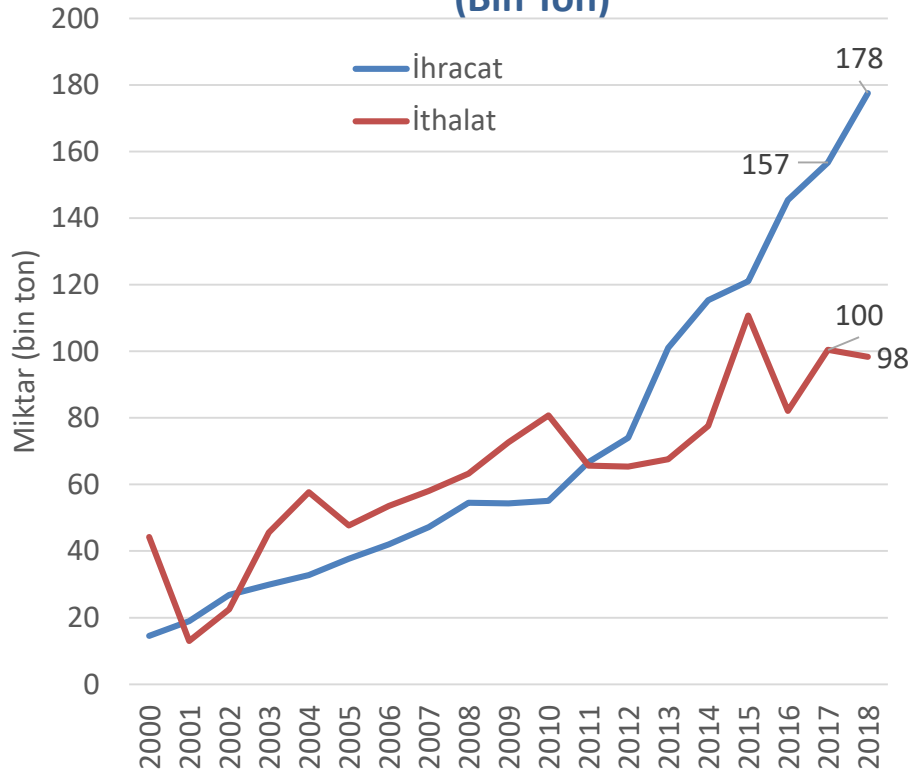
Yıllar	İHRACAT			İTHALAT		
	Miktar (ton)	Değer (\$)	Değer (₺)	Miktar (ton)	Değer (\$)	Değer (₺)
2000	14.533	46.374.937	28.752.958	44.230	36.647.254	22.601.314
2001	18.978	54.487.312	68.838.077	12.971	11.295.373	11.917.561
2002	26.860	96.728.389	148.444.397	22.532	18.754.783	29.392.818
2003	29.937	124.842.223	186.152.895	45.606	32.636.120	48.123.816
2004	32.804	180.513.989	258.987.885	57.694	54.240.304	77.423.079
2005	37.655	206.039.936	277.963.150	47.676	68.558.341	92.425.248
2006	41.973	233.385.315	336.723.477	53.563	83.409.842	120.592.605
2007	47.214	273.077.508	356.293.408	58.022	96.632.063	126.432.371
2008	54.526	383.297.348	505.545.565	63.222	119.768.842	154.343.337
2009	54.354	318.063.028	494.899.926	72.686	105.822.852	163.633.104
2010	55.109	312.935.016	471.459.989	80.726	133.829.563	200.395.897
2011	66.738	395.306.914	664.333.252	65.698	173.886.517	290.826.203
2012	74.006	413.917.190	744.907.572	65.384	176.402.894	317.626.975
2013	101.063	568.207.316	1.083.243.678	67.530	188.068.388	359.490.196
2014	115.381	675.844.523	1.481.211.383	77.551	198.273.838	435.691.472
2015	121.053	692.220.595	1.879.701.163	110.761	250.969.660	685.467.749
2016	145.469	790.303.664	2.398.269.090	82.074	180.753.629	548.878.092
2017	156.681	854.731.829	3.128.112.446	100.444	230.111.248	841.383.610
2018	177.539	952.000.000	5.074.000.000	98.314	188.951.045	1.007.109.070

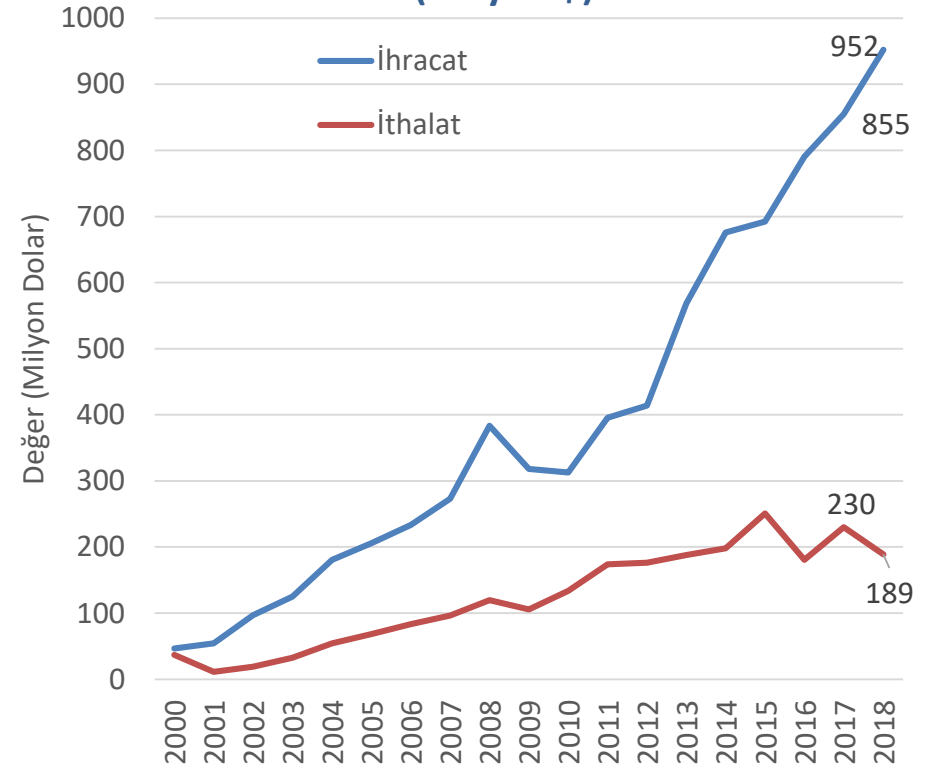
İhracat

Yıllara Göre Su Ürünleri İhracat ve İthalat Miktarları

Su Ürünleri Dış Ticaret Miktarı
(Bin Ton)

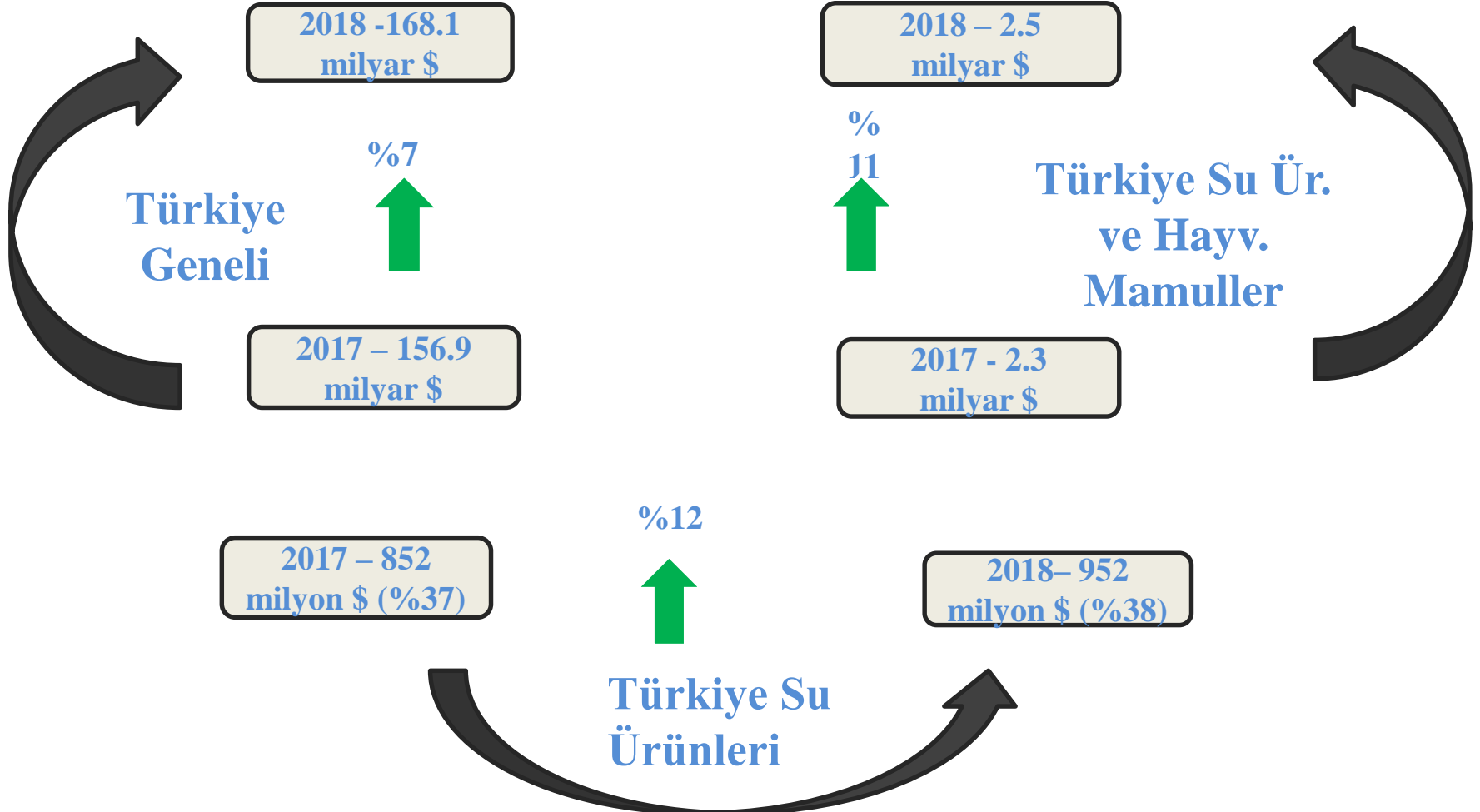
Su Ürünleri Dış Ticaret Değeri
(Milyon \$)

İhracat

Türkiye Geneli İhracat Rakamları (2017-2018)

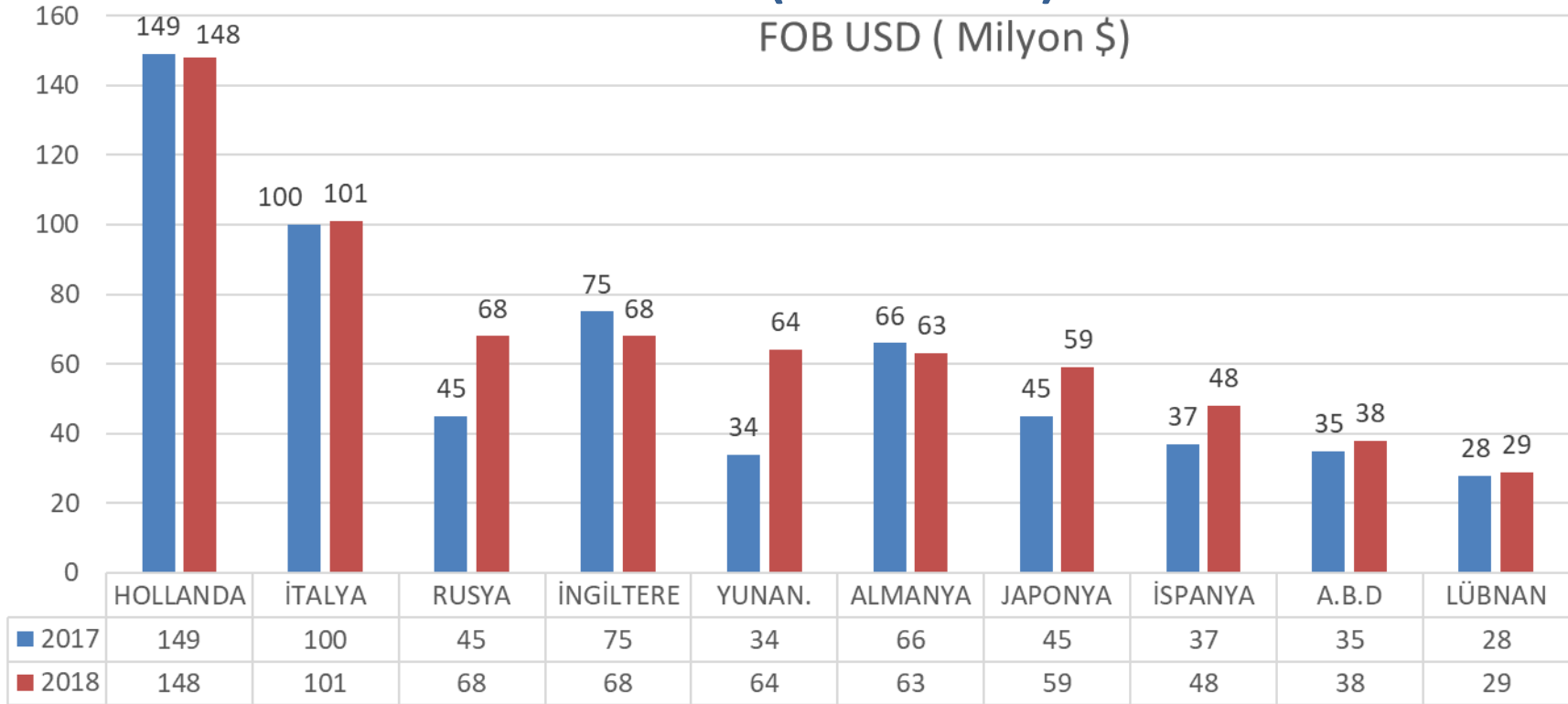

İhracat

Su Ürünleri İhracatında İlk 10 Ülke (2017-2018)

FOB USD (Milyon \$)

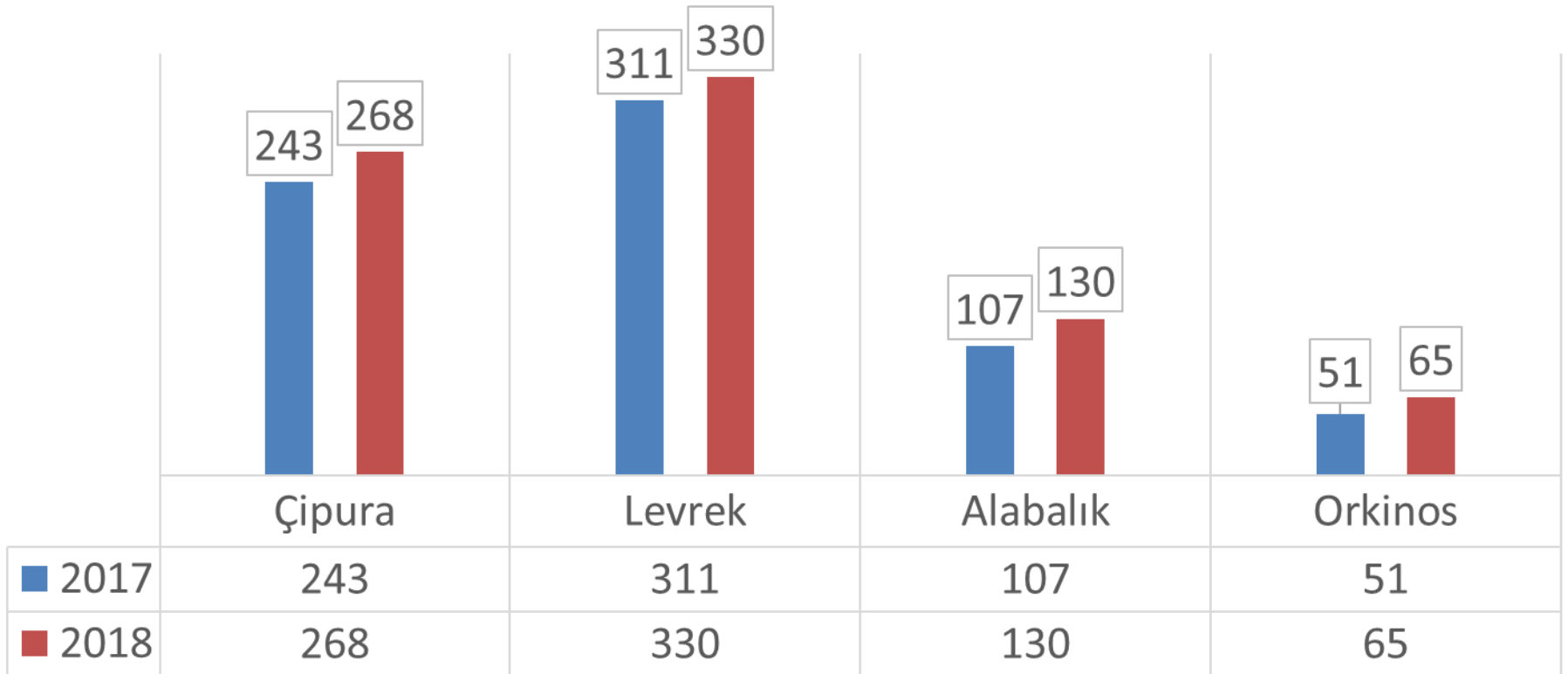

İhracat

Türlere Göre Su Ürünleri İhracat Tutarı (2017-2018)

2017-2018 MİLYON \$

Firmalarımızın Sahip Oldukları Sertifikalar

Ülkemizde su ürünleri yetiştiriciliği yapmakta olan bir çok firmamız, kaliteli ve güvenilir ürünler yetiştirmek amacıyla ulusal ve uluslararası nitelikte bir çok kalite yönetim sistemleri tarafından verilen sertifikasyon belgesine sahiptirler.

GLOBALG.A.P.

**YETİŞTİRİCİLİK
DESTEKLEMELERİ**

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Desteklemeleri

- 2003-2018 yılları arasında su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetinde bulunan üreticilere **719 milyon dolar** (günümüz kurunda yaklaşık 4 milyar TL) üzerinde destekleme ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Yıllar	Toplam Destek Tutarı (Milyon ₺)
2003	1,07
2005	38,74
2011	180,71
2012	101,81
2013	104,30
2014	97,72
2015	96,80
2016	43,10
2017	51,89
2018	52,54
TOPLAM	1.284,10

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNDE ÖNCELİKLERİMİZ

Misyon / Vizyon

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

Misyonumuz

- Su ürünleri ve yaşam alanlarını korumak,
- Koruma ve kullanma dengesini gözeterek kaynakları sürdürülebilir bir şekilde işletmek,
- Su ürünleri yetiştiriciliğini geliştirmek,
- Su ürünlerinde arz güvenliğini sağlamaktır.

Vizyonumuz

- Sektöre yön veren yetkin bir kurum olmak,
- Üreticinin gelir ve refahını arttırmaktır.
- Sorumluluk bilinciyle sektöre yön veren yetkin bir kurum olmak.

Önceliklerimiz

- Su ürünleri yetiştiriciliğinde **yenilikçi uygulamalar ve yüksek teknoloji** kullanımının su ürünleri sektöründe yaygınlaştırılmasını sağlamak,
- Su ürünleri yetiştiriciliğine uygun **yeni alanların** belirlenmesi ve bu alanların üretime kazandırılmasını yönünde çalışmalar yapmak,

Önceliklerimiz

➤ **Başta yerli ve doğal alabalık türlerimiz olmak üzere yeni türlerin yetiştiriciliğe kazandırılmasını sağlamak,**

➤ **Kapalı Devre Sistemleri gibi çevre dostu üretim tekniklerinin yaygınlaştırılarak su kaynaklarımızın korunması ve bu sayede sürdürülebilir su ürünleri yetiştiriciliğinin sağlanması,**

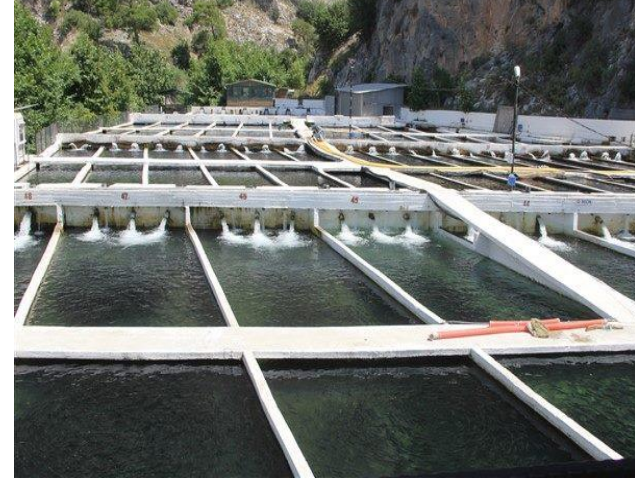
Önceliklerimiz

➤ Ülke genelinde, yazılı ve görsel medyada kamu spotları yayınlayarak, okullarda balık tanıtma etkinlikleri düzenleyerek **balık tüketiminin artırılmasını** sağlamak,

➤ Su ürünleri yetiştiriciliği desteklemelerinde **yeni modellerinin** geliştirilerek üretimin artırılmasına katkı sağlamak,

2018 YILINDA YETİŞTİRİCİLİK ALANINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

Faaliyetlerimiz

Tüketimi Artırmak

Sayın Bakanımız Dr. Bekir PAKDEMİRLİ imzası ile tüm bakanlarımıza kendilerine bağlı olan teşkilatlarındaki yemekhanelerde düzenli olarak balık tüketilmesinin ve tüketilen bu balıklarımızın da ülkemiz yerli balıklarından sağlanmasının;

- Toplumun sağlıklı beslenmesine,
- Balık tüketim alışkanlığının kazanılmasına,
- Milli üretimde sürdürülebilirliğin sağlanmasına,
- İthalatın azalmasına ve paramızın yurtdışına çıkmamasına,
- Ülkemizdeki istihdama ve ekonomiye katkı sağlayacağı, hususlarını belirten birer yazı gönderilmiştir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 67064933-140.99-E.3727407
Konu : Balık Tüketimi

17.12.2018

Sayın Hükümeti AKAR
Milli Savunma Bakanı

Balık sahip olduğu vitamin, mineral ve omega-3 gibi besin öğeleri bakımından sağlıklı, beslenme açısından önemli bir hayvansal protein kaynağıdır.

Ülkemiz, bu değerli ürünün elde edildiği deniz ve iç su kaynakları bakımından önemli bir potansiyele sahiptir. Ülkemizde, yıllık av sezonuma göre, 600-700 bin ton arasında, su ürünleri üretimi gerçekleştirilmektedir.

Avcılık ve yetiştiricilik yoluyla elde edilen ürünlerimizin kalite, lezzet ve üstün standartlarda olması neticesinde, başta AB ülkeleri olmak üzere; Japonya, ABD, Rusya ve Kore gibi ülkelerin yer aldığı 80 den fazla ülkeye balık ihracatı gerçekleştirilmektedir. 2018 yılı su ürünleri ihracatımız 1 milyar dolara yaklaşmıştır. Ancak bu sağlıklı ve güvenilir ürünün ülkemizdeki tüketimi ise dünya ortalamasının neredeyse üçtebiri oranındadır.

Bu kapsamda, tüm dünyada lezzet ve gıda güvenliği ile marka haline gelmiş, büyük bir emek ve zahmetle üretilen ülkemiz yerli balıklarına, Teşkilatımıza bağlı ülke genelinde tüm kurum ve kuruluşlara ait yemekhanelerde daha sık yer verilmesi, yer verilen bölgenin de özellikle ülkemiz kaynaklarından yakalanan veya yetiştirilen milli ürünlerimizden olması;

- Toplumun sağlıklı beslenmesine,
- Balık tüketim alışkanlığının kazandırılmasına,
- Milli üretimde sürdürülebilirliğin sağlanmasına,
- İthalatın azalmasına ve paramızın yurtdışına çıkmamasına,
- Ülkemizdeki istihdama ve ekonomiye katkı sağlayacaktır.

Konunun önemine binaen takdirlerinize iletir saygılar sunarım.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Not: 3070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Faaliyetlerimiz

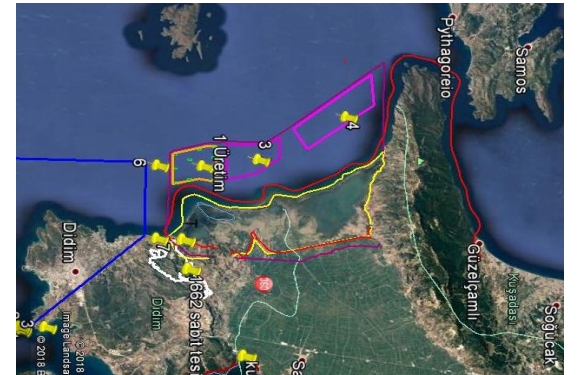
Tarıma Dayalı İhtisas Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgeleri

Tarıma dayalı organize bölgeleri mevzuatına su ürünleri yetiştiriciliği dahil edildi.

Bu kapsamda, ilk olarak **Adana İli, Karataş İlçesinde** tarımsal üretime uygun olmayan 5 inci ve 6 ıncı sınıf tarım arazileri değerlendirilerek, **Ülkemizin İlk "Tarıma Dayalı İhtisas Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgesi"** (TDİOSB) kurulmuş ve yatırıma ilişkin süreç başlatılmıştır.

Bu proje ile yıllık toplam **16.500 ton üretim, 1,6 milyar TL yatırım** ve **3.000 kişiye istihdam** sağlanması amaçlanmaktadır.

Aydın İlinde de tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulum çalışmalarına devam edilmektedir.

Faaliyetlerimiz

- ✓ Orman alanlarında su ürünleri yetiştiriciliği yapan üreticilerimizin yıllardır en önemli sorunu olan yüksek kira bedellerinin % 50 oranında düşürülmesi için Orman Kanununun ilgili uygulama yönetmeliğinde düzenleme yapılması kabul edilmiş ve resmi gazetede yayımlanması beklenilmektedir.
- ✓ DSI ile (Denizli Çameli) yapılan görüşmeler ile su ürünleri yetiştiriciliği yapan üreticilerimizin su kiralama sürelerinin 1 yıldan 5 yıla uzatılması uygun görülmüş ve konunun yasallaşması beklenilmektedir.

Faaliyetlerimiz

- ✓ Büyük alabalık desteği ile piyasa dengelenerek, yıllardır sabit kalan porsiyonluk **alabalık fiyatı** yaklaşık iki katı kadar değerlenmiştir.
- ✓ Su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetinde bulunan üreticilerimizin kullandığı elektrik aboneliği girişimlerimiz neticesinde "**tarımsal sulama**" **aboneliği** kapsamında değerlendirilecektir.
- ✓ Japonya tarafından su ürünlerimize uygulanmakta olan **%3-10** arasında verginin indirilmesi Ekonomi Bakanlığımızın ve STA'nın öncelikleri arasına alındı.

Faaliyetlerimiz

Diğer Faaliyetler

- ✓ Balık çiftliği yemleme dubalarında kullanılan akaryakıtın **ÖTV'siz yakıt kapsamına** alınması ve Balık satışlarında **KDV'nin %1'e** indirilmesi için ilgili Bakanlıklarla görüşmeler devam etmektedir.
- ✓ Denizlerde **aşılama boylama ve iskele depo lojistik alanların** oluşturulması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.
- ✓ Tarım Kredi Kooperatifi, Gıda Kontrol Genel Müdürlüğümüz ve Birlik Yetkililerimiz ile yapılan toplantılar neticesinde TKK'nın **balık yemi üretmesi** konusu gündeme getirildi. Üreticilerimizin **kaliteli yeme, uygun fiyatlarda** ulaşması için çalışmalar yapılmaktadır.

Faaliyetlerimiz

Uluslararası Etkinlikler

- ✓ 2023 ihracat hedeflerimiz doğrultusunda, ilgili Kurumlar ve ihracatçı birliklerimizle birlikte dünyada yeni pazarlara ulaşmak ve üretimini gerçekleştirdiğimiz su ürünlerinin daha fazla ülkeye tanıtılarak pazarlanmasının sağlanması amacıyla, **çok ülkede düzenlenen uluslararası fuar ve diğer etkinliklere** katılım sağlanmaktadır.
- ✓ Katılım sağlanan bu etkinliklerde **ileri teknoloji ve hijyen şartlarında** üretilen ürünlerimiz, hem kalitesi hem de lezzeti açısından ziyaretçiler tarafından yoğun ilgi ve beğeni görmektedir.

Faaliyetlerimiz

Uluslararası Etkinlikler

✓ Ülkemiz su ürünleri sektörünün tanıtımını yapılması için fuar stand ücretleri **Eurofish Business Platformu** tarafından karşılanan 6 firmamız, 2018 yılında **Rusya'da düzenlenen fuara** katılımı sağlanmış ve ikili ticaret anlaşmaları gerçekleştirmişlerdir.

✓ Sonuç olarak, 2017 yılında **181 ton** olan büyük alabalık ihracatı **%1.000** artarak 2018 yılında yaklaşık **2.000 tona**, 2017 yılında **10.500 ton** olan toplam su ürünleri ihracatı ise **%50** artarak yaklaşık **15.000 tona** yükselmiştir.

Faaliyetlerimiz

Uluslararası Etkinlikler

Ülkemizde su ürünleri yetiştiriciliği yapmakta olan bir çok işletmemizde yetiştirilen **Çipura ve Levrek balıkları (ITQI) üstün lezzet ödülünü** almışlardır.

Uluslararası İlişkiler

Ülkemizin Üyesi Olduğu Uluslararası Organizasyonlar

Birleşmiş Milletler
Gıda ve Tarım Örgütü
(1948)

Akdeniz Genel Balıkçılık
Komisyonu
(1954)

İktisadi İşbirliği ve
Gelişme Teşkilatı
(1960)

Nesli Tehlike Altında Olan Yabani
Hayvan ve Bitki Türlerinin
Uluslararası Ticaretine İlişkin
Sözleşme
(1996)

Karadeniz Ekonomik
İşbirliği
(1992)

Avrupa Balıkçılık Teşkilatı
(2004)

Orta Asya ve Kafkaslar Bölgesel
Balıkçılık ve Su Ürünleri
Yetiştiriciliği Komisyonu
(2011)

Atlantik Ton Balıklarını
Koruma Uluslararası
Komisyonu
(2003)

Hedef

2023 HEDEFİMİZ

**SU ÜRÜNLERİ
YETİŞTİRİCİLİĞİ
ÜRETİMİ**

**600.000
TON**

SU ÜRÜNLERİ İHRACATI

**2 MİLYAR
DOLAR
(\$)**

TEŞEKKÜRLER

